

Gäller för: Radiologisk mottagning NÄL, Radiologisk mottagning Uddevalla Sjukhus

Giltig från: 2026-03-11

Innehållsansvar: Sverker Torgerson, (sveto1), Överläkare

Giltig till: 2028-03-11

Godkänd av: Carl Hansen, (carha61), Enhetschef

Kontrastmedel, graviditet och amning

Sammanfattning/syfte

Att klargöra riktlinjer vad gäller gravid och ammande som får kontrastmedel i samband med undersökning.

Förändringar sedan föregående version

Reviderad efter regional rutin.

Jodkontrastmedel

Graviditet

- Jodkontrastmedel kan passera placentabariären obehindrat från moderns blod till fostervattnet.
- Fritt jodid i kontrastmedel passerar placentabariären obehindrat.

Mutagena och teratogena effekter av jodkontrast

- Det föreligger inga hållpunkter för reproduktionstoxikologiska effekter av jodkontrastmedel på människa men erfarenheterna är begränsade.

Effekter på fostrets tyreoida

- Jodkontrastmedel som engångsdos antas påverka fostrets tyreoida endast temporärt om moderns njurfunktion är normal.

Amning

- Kontrastmedelsdosen till barnet vid amning är endast en bråkdel av vad nyfödda tolererar vid diagnostiska undersökningar.
- Toxiska reaktioner eller överkänslighetsreaktioner har inte rapporterats och risken torde närmast vara teoretisk.

Rekommendationer - Jodkontrastmedel

Graviditet

- Ta ställning om den efterfrågade undersökning med jodkontrast kan skjutas upp post-partum.
- När modern undersökts med jodkontrastmedel behövs ingen ytterligare kontroll av tyreoidfunktionen hos det nyfödda barnet än den som ingår i den neonatala screeningen 2:a levnadsdagen med undantag för prematura och fullgångna nyfödda med annan allvarlig sjukdom som också bör kontrolleras efter ytterligare en vecka.

Amning

- Amning kan fortsätta utan uppehåll efter undersökningar med jodkontrastmedel.
- Om modern trots allt känner tveksamhet kan hon göra 24-timmars amningsuppehåll efter undersökningen.
- Det av verksamheten valt jodkontrastmedel kan användas vid all radiologisk undersökning och/eller behandling, ett specifikt jodkontrastmedel behöver inte användas om patienten ammar.

Kontrastmedel - Gadolinium

Kontrast bör undvikas under graviditet. Det ska enbart ges till gravida patienter om det är absolut nödvändigt, om undersökningen är berättigad och en risk/nytta bedömning har gjorts och dokumenterats.

Rekommendationer

Kontrastmedel med Gadolinium

Graviditet

Kontrast bör undvikas under graviditet.

Amning

- Amning kan fortsätta utan uppehåll. Om modern känner tveksamhet (och endast i dessa fall), kan hon göra 24-timmars amningsuppehåll efter undersökningen (lämpligt att använda bröstpump före undersökning för att spara undan mjölk till dygnet efter).
- Det finns inga data som talar för att det är nödvändigt att skjuta upp amning efter att modern fått Gadoliniumkontrastmedel. Skrivningen i stycket ovan kan därför ses som en försiktighetsprincip.

Kontrastmedel – Ultraljud

Rekommendationer

Kontrastmedel - Ultraljud

Graviditet

- Ultraljudskontrast bör undvikas under graviditet som försiktighetsåtgärd då data saknas.

Amning

- Amning kan återupptas 2-3 timmar efter kontrastmedelsinjektion.

Referenser

[FASS](#)

[SFMR Kontrastmedelsrekommendationer](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Radiologisk mottagning NÄL, Radiologisk mottagning
Uddevalla Sjukhus

Innehållsansvar: Sverker Torgerson, (sveto1), Överläkare

Godkänd av: Carl Hansen, (carha61), Enhetschef

Dokument-ID: NU10095-1819752655-361

Version: 16.0

Giltig från: 2026-03-11

Giltig till: 2028-03-11